୧୬ ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୧୮ ଖୁତବା ଜୁମାର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ - ମସଜିଦ୍ ବୟତୁଲ୍ ଫୁତୁହ୍, ଲଣ୍ଡନ

ସାହାବା କରାମ ରିଜଓ୍ୱାନୁଲ୍ଲାଃ ଆଲୈହିମ୍ ଅଜ୍‌ମଇନ୍ ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କ ଉତମ ଚରିତ୍ରର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଅଟନ୍ତି, ବର୍ତମାନ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଉକ୍ତ ପ୍ରମାଣଗୁଡ଼ିକୁ ନଷ୍ଟ କରେ ତେବେ ସେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ନବୁଓ୍ୱତ୍‌କୁ ନଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଅଛି । ଅତଃ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ସଠିକ୍ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଓ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଯେ ଆପଣଙ୍କ ସାହାବାମାନଙ୍କର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା କରିଥାଏ । ଯେ ସାହାବାମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେଉ ନାହିଁ ସେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନ କରୁନାହିଁ ।

ତଶହୁଦ୍, ତଉଜ ଏବଂ ସୁରେ ଫାତିହାର ଆବୃତି କରିବା ପରେ ହଜୁର ଅନଓ୍ୱର ଅ:ବ କହିଲେ- ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସ ଏକଦା ସାହାବା କରାମ ରିଜଓ୍ୱାନୁଲ୍ଲାଃ ଆଲୈହିମ୍‌ଙ୍କର ପଦ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରି କହିଲେ କି ସାହାବା କରାମ ରିଜଓ୍ୱାନୁଲ୍ଲାଃ ଆଲୈହିମ୍ ଅଜମଇନ୍ ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କ ଉତମ ଚରିତ୍ରର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଅଟନ୍ତି, ବର୍ତମାନ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଉକ୍ତ ପ୍ରମାଣଗୁଡ଼ିକୁ ନଷ୍ଟ କରେ ତେବେ ସେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ନବୁଓ୍ୱତ୍‌କୁ ନଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଅଛି । ଅତଃ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ସଠିକ୍ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଓ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଯେ ଆପଣଙ୍କ ସାହାବାମାନଙ୍କର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା କରିଥାଏ । ଯେ ସାହାବାମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନ କରୁନାହିଁ ସେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନ କରୁନାହିଁ । କାରଣ ଏଭଳି କଦାପି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ କି ଜଣେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ପ୍ରେମ କରିବାର ଘୋଷଣା କରି ସାହାବାଙ୍କୁ ନିଜର ଶତ୍ରୁ ମଣୁଥିବ । ହଜୁର ଆ.ସ କୁହନ୍ତି ସାହାବାମାନଙ୍କର ପବିତ୍ର ଗୋଷ୍ଠୀ ନିଜ (ପ୍ରିୟ) ନବୀଙ୍କ ଶରଣରୁ କଦାପି ଅଲଗା ରହୁନଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମାର୍ଗରେ ଜୀବନ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବାକୁ କଦାପି ପଶ୍ଚାତପଦ ହେଉନଥିଲେ । ଆପଣ ଆହୁରି କହିଛନ୍ତି କି ସାହାବାମାନେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ଆଜ୍ଞାକାରୀତାରେ ନିଜକୁ ଏଭଳି ଉତ୍ସର୍ଗ କରି ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର କଷ୍ଟ ଓ ଅସୁବିଧା ବରଦାସ୍ତ କରିବାକୁ (ସର୍ବଦା) ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହୁଥିଲେ

ଅତଃ ସାହାବାମାନଙ୍କର ଏହି ପଦ ଓ ସ୍ତରକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅହେମଦିଙ୍କୁ ନିଜ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ସାହାବାଙ୍କ ଚରିତ୍ର ଆମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନମୁନା ଅଟେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆମ୍ଭେ ନିଜ ଜୀବନରେ ସ୍ଥାନ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ୍ । ବର୍ତମାନ ମୁଁ କେତେଜଣ ସାହାବାଙ୍କର କିଛି ଘଟଣାବଳୀ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବି ।

ଜଣେ ସାହାବି ଅବୁ ଦଜାନା ଅନ୍‌ସାରୀ ଯେ କି ମଦିନା ନିବାସୀ ଥିଲେ, ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କ ମଦିନା ହିଜରତ୍ ପୂର୍ବରୁ ସେ ଇସଲାମ ସ୍ୱୀକାର କରିନେଇଥିଲେ । ସେ ବଦର ଯୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ୍ ହୋଇ ନିଜ ବିରତ୍ୱ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ପୁଣି ଓ୍ୱହଦ ଯୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ୍ ହେବାର ସେ ଗୌରବ ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧର ପରିଣାମ ଓଲଟିବା ପରେ ଯେଉଁ ସାହାବା ମାନେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ନିକଟରେ ରହିଯାଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତ ସାହାବା ଜଣକ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ ଏବଂ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଯାଇ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷତବିକ୍ଷତ ହୋଇଥିଲେ ତଥାପି ସେ ପଛଘୁଂଚା ଦେଇନଥିଲେ ।

ୟମାମା ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ମୁସେଲମା କଜାବ ବିରୋଧରେ ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିବା ବେଳେ ସେ ଶହିଦ୍ ହେଲେ । ଶତ୍ରୁମାନେ ଦୁର୍ଗର ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାହସିକତାର ସହିତ ଦୁର୍ଗର ଦ୍ୱାର ଖୋଲିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ଯୋଜନା କଲେ ଏବଂ ନିଜ ସାଥିମାନଙ୍କୁ କହିଲେ ତୁମେ ମୋତେ ପାଚେରି ଉପର ଦେଇ ଭିତରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦିଅ ଯାହାକି ବେଶ୍ ଉଚ୍ଚ ପାଚେରି ଥିଲା । ଏପରି ଉଚ୍ଚତାରୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଫିଙ୍ଗିବା ଦ୍ୱାରା ଆପଣଙ୍କର ଗୋଡ଼ ଭାଙ୍ଗିଗଲା କିନ୍ତୁ ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରତାର ସହିତ ଲଢ଼ି ଦୁର୍ଗର ମୂଖ୍ୟଦ୍ୱାର ଖୋଲିଦେଲେ, ଯଦ୍ୱାରା ମୁସଲମାନମାନେ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରିଗଲେ ଏବଂ ଏପରି ବିରତ୍ୱର ସହ ଲଢ଼ି ସେ ଶହିଦ୍ ହେଲେ । ଏକଦା ସେ ରୋଗସର୍ଯ୍ୟା ସମୟରେ ନିଜ ସାଥିମାନଙ୍କୁ କହିଲେ ସମ୍ଭବତଃ ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ମୋର ଦୁଇଗୋଟି ଅମଲ ସ୍ୱୀକାର କରିପାରନ୍ତି **ଗୋଟିଏ** ଏହି କି ଯେ, ମୁଁ କଦାପି ଖରାପ କଥା କହିନାହିଁ ଚୁଗୁଲି କରିନାହିଁ । **ଦ୍ୱିତୀୟ** କୌଣସି ମୁସଲମାନ ପ୍ରତି ମୋ ହୃଦୟରେ ଦ୍ୱେଷ ଓ ଈର୍ଷା ଭାବନା ନାହିଁ ।

ପୁଣି ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ମୁସେଲମାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲେଖାଅଛି ଯେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅନ୍‌ସାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଥିଲେ । ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ

ବୀର ଓ ନିର୍ଭୟୀ ମଣିଷ ଥିଲେ, ଓ୍ୱହଦ ଯୁଦ୍ଧରେ ମହମ୍ମଦ ବିନ୍ ମୁସେଲମା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୃଢତାର ସହିତ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ସହିତ ରହିଥିଲେ । ଏକଦା ହଜୁର ସ.ଆ ତାଙ୍କୁ ନିଜର ଖଣ୍ଡା ପ୍ରଦାନ କରି କହିଲେ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଣମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ସହିତ ତୁମର ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିବ ଏହି ଅସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ତୁମେ ସେମାନଙ୍କର ମୁକାବିଲା କରିବ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଏପରି ସମୟ ଆସିବ କି ମୁସଲମାନମାନେ ପରସ୍ପର ସହିତ ଲଢିବେ ତେବେ ସେହି ଖଣ୍ଡାକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେବ ଏବଂ ନିଜ ଘରେ ବସିଯିବ ଏପରିକି ତୁମ ଉପରେ କେହି ଆକ୍ରମଣ କରେ କିମ୍ବା ତୁମର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟେ । ସେ ଏହି ଉପଦେଶ ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ପାଳନ କଲେ ଏବଂ ହଜରତ ଉସମାନ୍ ର.ଅଙ୍କ ଶହିଦ୍ ହେବାପରେ ସେ ସେହି ଖଣ୍ଡାକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଲେ ଏବଂ କାଠର ଏକ ଖଣ୍ଡା ତିଆରି କରି ନିଜ ପାଖରେ ରଖୁଥିଲେ । କେତେକ ସାହାବା କୁହନ୍ତି କି ହଜରତ ଉସମାନ ର.ଅଙ୍କ ଶହିଦ୍ ହେବାପରେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ବିଭ୍ରାଟ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ତାହାର ପ୍ରଭାବ ଯଦି କାହା ଉପରେ ପଡ଼ିନଥିଲା ତେବେ ସେ ମହମ୍ମଦ ବିନ୍ ମୁସେଲମା ଥିଲେ । ସେ ବିଭ୍ରାଟରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଜନଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଯାଇ ନିଜର ଡ଼େରା ଲଗାଇ ରହୁଥିଲେ ।

ଅତଃ ଏମାନେ ସେହି ଲୋକ ଥିଲେ ଯେଉଁମାନେ ଯଦି ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୋଗ ଦେଉଥିଲେ ତେବେ କେବଳ ଏଥିପାଇଁ କି ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ଆଦେଶ ଥିଲା କି ଯେହେତୁ ଅଣମୁସଲମାନମାନେ ଇସଲାମର ମୂଳୋଉତ୍ପାଟନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ସହ ଯୁଦ୍ଧ କର । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁସଲମାନମାନେ ଏହି ଆଦେଶ ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ରହିଲେ ସେମାନଙ୍କର ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଅପରିବର୍ତିତ ରହିଥିଲା ଓ ସେମାନେ ବିଜୟ ଲାଭ କରିଚାଲିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ କଳହ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଓ ଅମାନ୍ୟକାରୀମାନଙ୍କ କଥାରେ ପଡ଼ି ସେମାନେ ପରସ୍ପରର ଶିର କାଟିଲେ ସେତେବେଳେ ଯଦିଓ ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷମତା ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏକତା ନଥିଲା ଏବଂ ଧିରେ ଧିରେ ହାତରୁ କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟ ଚାଲିଗଲା । ଆଜି ଆମେ ଦେଖୁଅଛେ କି ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମତଭେଦ ଶିର୍ଷରେ ପହଂଚିଯାଇଛି । ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କର ଆଉ ଏକ ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ ମଧ୍ୟ ପୂରଣ ହୋଇଯାଇଛି କି ଅନ୍ଧକାର ଯୁଗପରେ ଯେତେବେଳେ ଆଲୋକର ସମୟ ଆସିବ ଅର୍ଥାତ ମସିହ ମଉଦଙ୍କର ସମୟ ତେବେ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱୀକାର କରିନେବ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଜମାଅତ ସହ ଯୋଡ଼ି ହୋଇଯିବ କାରଣ ସେହିଥିରେ ହିଁ ବରକତ୍ ରହିଛି କିନ୍ତୁ ସେହି ଆଗମନକାରୀଙ୍କୁ ସ୍ୱୀକାର ନକରି ଏମାନେ ନିଜ ଦେଶରେ ହିଁ ପରସ୍ପରର ରକ୍ତ ବୁହାଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହି କାରଣରୁ ଆଜି ଅଣମୁସଲମାନମାନେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଉପରେ ରାଜୁତି କରୁଛନ୍ତି ।

ଇସଲାମର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଯୁଗରେ ଜଣେ ଭାଗ୍ୟବାନ ସାହାବି ଥିଲେ ଅବୁ ଅୟୁବ୍ ଅନସାରୀ ଯାହାଙ୍କୁ ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କୁ ମଦିନାରେ ଅତିଥି ସତ୍କାର କରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇଥିଲା । ମକ୍କାରୁ ମଦିନା ଆସିବା ପରେ ହଜୁର ସ.ଆ ତାଙ୍କ ଘରେ ଆତିଥି ଭାବରେ ପାଖାପାଖି ୬/୭ ମାସ ରହିଥିଲେ । ସେ ଘରର ଉପର ମହଲାରେ ରହୁଥିଲେ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିମ୍ନ ଭାଗ ହଜୁରଙ୍କ ପାଇଁ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ । ଅତିଥି ସତ୍କାରର ମଧ୍ୟ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ନିକଟରୁ ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟ ବଳି ଫେରିଆସେ ତାହାକୁ ସେ ସେବନ କରୁଥିଲେ । ଲେଖଅଛି କି ଖାଦ୍ୟର ଯେଉଁ ଅଂଶରେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ଆଙ୍ଗୁଳି ଚିହ୍ନ ରହିଥାଏ ସେ ସେହିଠାରୁ ଖାଉଥିଲେ । ପ୍ରେମ ଓ ଭଲପାଇବାର ଏସବୁ ଅଦଭୁତପୂର୍ଣ୍ଣ କାହାଣୀ ଅଟେ ।

ହଜରତ ଅବୁ ଅୟୁବ୍ ଅନସାରୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲଢେଇରେ ଯୋଗ ଦେଇଛନ୍ତି । ଖେବର୍ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯେତେବେଳେ ଯହୁଦିମାନଙ୍କ ସରଦାରଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଗଲା ଏବଂ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ସହ ତାହା କନ୍ୟାର ବିବାହ ସମ୍ପର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରଦିନ ଯେତେବେଳେ ହଜୁର ସ.ଆ ଫଜର୍ ନମାଜ ପାଠ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବାହାରକୁ ଆସିଲେ ସେତେବେଳେ ଅବୁ ଅୟୁବ୍ ଅନସାରୀଙ୍କୁ ପହରା ଦେବାର ଦେଖିଲେ । ହଜୁର ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ତୁମେ ପହରା କାହା ପାଇଁ ଦେଉଅଛ ସେ ଉତର ଦେଲେ ହଜୁର ସଫିଆଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କୁ ଆମ ହାତରୁ କ୍ଷତି ପହଂଚିଛି । ମୁଁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କଲି କି ଯେପରି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଆସି ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା ନକରୁ । ତେଣୁ ମୁଁ ପହରା ଦେବାକୁ ଆସିଗଲି । ଏଥିରେ ହଜୁର ସ.ଆ ତାଙ୍କୁ ଏଭଳି ଦୁଆ ଦେଲେ କି ହେ ଅଲ୍ଲାଃ ! ଅବୁ ଅୟୁବ୍‌ଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ନିଜ ସୁରକ୍ଷାରେ ରଖ ଯେଭଳି ମୋ ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାତି ମୁତୟନ ରହୁଛନ୍ତି । **ହଜୁର ସ.ଆ ତାଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଦୁଆ କରିଥିଲେ ତାହାର ପରିଣାମ ଏପରି ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା କି ସେ ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧରେ ସାମିଲ୍ ହେଲେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥଳରୁ ବିଜୟର ଟିକା ଲଗାଇ ଫେରୁଥିଲେ । ସେ ବେଶ୍ ଦିର୍ଘ ଦିନ ଜୀବିତ ରହିଲେ ।**

ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କର ଜଣେ ସାହାବା ଥିଲେ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ ଯେ ଆରବର ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି ମଧ୍ୟ ଥିଲେ ଏବଂ **ସାୟରେ ରସୁଲ୍** ନାମରେ ଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ । ବଦର ଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହେବା ପରେ ବିଜୟର ଖବର ମଦିନାରେ ଆପଣ ପହଂଚାଇଥିଲେ । ହଜରତ ଅରୱା କୁହନ୍ତି ହଜୁର ସ.ଆ ଏକ ସଭା ଦେଇ ଅତିକ୍ରମ କରୁଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ମୁସଲମାନ, ୟହୁଦି ଓ ଅମାନ୍ୟକାରୀମାନେ ବସିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ସଭାରେ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ହଜୁର ସ.ଆ ଉକ୍ତ ବୈଠକର ନିକଟବର୍ତୀ ହେଲେ ଘୋଡ଼ାର ଚାଲିବା ଯୋଗୁଁ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ଧୂଳି ଉଡ଼ିଲା ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଅବି ନିଜ ଚାଦରରେ ନାକ ଘୋଡ଼େଇ ଦେଲେ ଏବଂ କହିଲେ ଆମ ଉପରେ ଧୂଳି ପକାଅ ନାହିଁ । ହଜୁର ସ.ଆ ତାଙ୍କୁ ଅସ୍‌ସଲାମୋ ଆଲୈକୁମ୍ କହିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଲ୍ଲାଃ (ମାର୍ଗକୁ) ଡ଼ାକିଲେ ଓ ପବିତ୍ର କୋରାନ ପାଠ କଲେ । ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଅବି କହିଲେ ଏହା ଭଲ କଥା ନୁହେଁ, ଯାହା ତୁମେ କହୁଅଛ ଯଦି ତାହା ସତ୍ୟ ଅଟେ ତେବେ ମଧ୍ୟ ଆମ ବୈଠକରେ ଆମକୁ ଏଭଳି କଷ୍ଟ ଦିଅ ନାହିଁ । ନିଜ ଘରକୁ ଫେରିଯାଅ ଏବଂ ଯେ ତୁମ ନିକଟକୁ ଆସୁଅଛି ତାହାକୁ ନିଜର ସନ୍ଦେଶ ଦିଅ । ଏଥିରେ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ କହିଲେ ହେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ରସୁଲ୍ ! ଆପଣ ଆମ ବୈଠକକୁ ଆସନ୍ତୁ, ଆପଣଙ୍କର ଆସିବାକୁ ଆମେ ପସନ୍ଦ କୁରୁଛୁ । **ଏହା ସେହି ସ୍ୱାଭିମାନ ଓ ପ୍ରେମର ଅବାଂଛିତ ପ୍ରକାଶ ଥିଲା ଯାହାକି ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ସରଦାର ଓ ସଂସାରପ୍ରେମୀମାନଙ୍କର କୌଣସି ଖାତିର୍ କରିନଥିଲେ ।**

ହଜରତ ଇବନେ ଅବ୍‌ବାସଙ୍କ ଠାରୁ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହଜୁର ସ.ଆ ଏକ ଯୁଦ୍ଧରେ ସାହାବାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣ କଲେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ଦଳର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟ ସକାଳୁ ବାହାରିଗଲେ କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ଜୁମା ଥିବାରୁ ସେ ଚିନ୍ତା କଲେ କି ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ସହିତ ନମାଜ ଜୁମା ପାଠ କରିବା ପରେ ଯାଇ ଦଳରେ ସାମିଲ୍ ହୋଇଯିବି । ନମାଜ ପରେ ହଜୁର ତାଙ୍କୁ ମସଜିଦ୍‌ରେ ଦେଖିବାରୁ, ପଚାରିଲେ ତୁମେ କେଉଁ କାରଣରୁ ନିଜ ସାଥିମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବାରୁ ନିବୃତ ରହିଲ । ସେ ଉତର ଦେଲେ ହେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ରସୁଲ୍ ! ମୋର ପ୍ରବଳ ଆଗ୍ରହ ଥିଲା କି ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ନମାଜ ଜୁମା ପାଠ କରି ବାହାରିଯିବି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସହ ମିଳିତ ହୋଇଯିବି । ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆ କହିଲେ- **ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ଯାହା କିଛି ଅଛି ଯଦି ତୁମେ ସେସବୁକିଛି ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଦିଅ ତେବେ ଯେଉଁମାନେ ଆଦେଶ ଶୁଣି ସକାଳୁ ବାହାରିଯାଇ ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି ତୁମେ ତାହା କଦାପି ଲାଭ କରିପାରିବ ନାହିଁ** । ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି ଏହାପରେ ଯଦି କୌଣସି ଯୁଦ୍ଧ କିମ୍ବା ଦଳରେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲେ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଦଳରେ ସାମିଲ୍ ହେଉଥିଲେ ଏବଂ ସର୍ବଶେଷରେ ମଦିନା ଫେରୁଥିଲେ ।

ହଜରତ ଅରୱା ବିନ୍ ଜୁବେର୍ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆ ମୌତା ଯୁଦ୍ଧରେ ହଜରତ ଜୈଦ୍ ବିନ୍ ହାରସାଃଙ୍କୁ ସେନାମୁଖ୍ୟ କରି ପ୍ରେରଣ କଲେ ଏବଂ କହିଲେ ଯଦି ତୁମେ ଶହିଦ୍ ହୋଇଯାଅ ତେବେ ଜାଫର୍ ବିନ୍ ଅବି ତାଲିବ୍ ସେନାମୁଖ୍ୟ ହେବେ ଯଦି ସେ ମଧ୍ୟ ଶହିଦ୍ ହୋଇଯାନ୍ତି ତେବେ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ ଉକ୍ତ ଭାର ବହନ କରିବେ । ଯଦି ସେ ମଧ୍ୟ ଶହିଦ୍ ହୋଇଯାନ୍ତି ତେବେ ମୁସଲମାନମାନେ ଯାହାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ନିଜର ସରଦାର କରିନେବେ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ଦଳକୁ ବିଦାୟ ନେବାର ସମୟ ଆସିଲା ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ କାନ୍ଦିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ, ଲୋକେ ପଚାରିଲେ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ କାହିଁ କାନ୍ଦୁଛ । ସେ କହିଲେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ରାଣ ମୋର ସଂସାର ପ୍ରତି କଦାପି କୌଣସି ମୋହ କିମ୍ବା ଲାଳସା ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏହି ପଂକ୍ତି **ୱ ଇନ୍‌ମିନ୍‌କୁମ୍ ଇଲ୍ଲା ୱାରିଦୁହା କାନା ଅଲା ରବ୍‌ବିକା ହତ୍‌ମମ୍ ମକ୍‌ଯିୟା** ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣିଛି କି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଅଗ୍ନିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅତଃ ମୁଁ ଜାଣି ନାହିଁ କି ପୋଲ ମାର୍ଗରେ ଚଢି ପାର ହେବା ପରେ ମୋର ଅବସ୍ଥା କ'ଣ ହେବ । ଏହି ଈଶ୍ୱର ଭୟାଳୁମାନଙ୍କର ଉତମ ପରିଣତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହଜୁର ସ.ଆ ସୁସମ୍ବାଦ ଦେଇସାରିଥିଲେ । ହଜୁର ସ.ଆ ମୌତା ଯୁଦ୍ଧର ସେନାଧକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କହିଥିଲେ କି ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ସୁନାର ସିହାଂସନରେ ବିରାଜିତ ଥିବାର ଦେଖିଅଛି ।

ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ ବୀରତ୍ୱର ବେଶ୍ ସୁନ୍ଦର ନମୁନା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ମୁସେବ୍ ବିନ୍ ଶେବାଃ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି ଯେତେବେଳେ ହଜରତ ଜୈଦ୍ ଓ ଜାଫର୍ ଶହିଦ୍ ହୋଇଗଲେ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ ଆଗକୁ ଆସିଲେ । ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଶରୀରରେ ବର୍ଛା ଲାଗିବା ଯୋଗୁଁ ରକ୍ତର ଏକ ଧାର ବହିଲା ସେ ନିଜ ହାତରେ ସେହି ରକ୍ତଧାର ନେଇ ନିଜ ଚେହେରାରେ ବୋଳିଦେଲେ ତାପରେ ସେ ଶତ୍ରୁ ଓ ମୁସଲମାନଙ୍କ ଧାଡ଼ି ମଝିରେ ପଡ଼ିଗଲେ କିନ୍ତୁ ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ସୁତ୍ରରେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ ନିଜ ସାହାଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଡ଼ାକରା ଦେଲେ କି ହେ ମୁସଲମାନମାନେ ଏଠାରେ ତୁମ ଭାଇର ରକ୍ତରେ ଜୁଡୁବୁଡୁ ଶରୀର ଶତ୍ରୁ ସମ୍ମୁଖରେ ପଡ଼ିରହିଛି ଆଗକୁ ବଢ ଓ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କୁ ଏଠାରୁ ଦୂରେଇ ଦିଅ । ଅତଃ ମୁସଲମାନମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାହସିକତାର ସହିତ ଅମାନ୍ୟକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ଶହିଦ୍ ହୋଇଗଲେ ।

ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଗୁଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତାଙ୍କ ବିଧବା ପତ୍ନୀ ବେଶ୍ ସୁନ୍ଦର ସାକ୍ଷୀ ଦେଇଛନ୍ତି କି ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ କଦାପି ଘରୁ ବାହରକୁ ଯାଉନଥିଲେ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କି ଦୁଇ ରେକାତ ନଫିଲ୍ ନମାଜ ପାଠ କରିନଥାନ୍ତି । ସେହିପରି ଘରେ ପ୍ରବେଶ କଲା ମାତ୍ରେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ୱଜୁ କରି ଦୁଇ ରେକାତ୍ ନମାଜ ନଫିଲ୍ ପାଠ କରନ୍ତି । ହଜରତ ଅବୁ ଲୈଲା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ଏକଦା ହଜୁର ସ.ଆ ଖୁତବା ଦେଉଥିବା ସମୟରେ କହିଲେ- ହେ ଲୋକମାନେ ବସିଯାଅ ସେତେବେଳେ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ ମସଜିଦ୍ ବାହାରେ ଥିଲେ, ଏହା ଶୁଣି ସେ ସେହିଠାରେ ହିଁ ବସିପଡ଼ିଲେ ହଜୁର ସ.ଆ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ **ଜାଦକଲ୍ଲାହୁ ହିର୍‌ସନ୍ ଅଲା ତୁଇୟତିଲ୍ଲାହି ୱ ତୌଇୟତିର୍ ରସୁଲ୍** ଅର୍ଥାତ ହେ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ରୱାହ୍ ! ଅଲ୍ଲାଃ ଓ ରସୁଲଙ୍କ ଆଜ୍ଞାକାରୀତାର ତୁମର ଏହି ଉତ୍ସାହକୁ ଅଲ୍ଲାଃ ଆହୁରି ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରନ୍ତୁ ।

ସେ ଜଣେ ଉଚ୍ଚ କୋଟିର କବି ଥିଲେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ଦରବାରରେ ଥିବା କବିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହଜରତ କାବ୍ ବିନ୍ ମାଲିକ୍ ଓ ହଜରତ ହସାନ ବିନ୍ ସାବିତଙ୍କ ପରେ ତାଙ୍କର (ତୃତୀୟ) ସ୍ଥାନ ଥିଲା । ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ମର୍ଯ୍ୟାଦାରେ ସେ ଏକ ଏଭଳି କବିତା କହିଲେ ଯାହାକୁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ କବିତା କହିଲେ ଅତିଉକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ଉକ୍ତ କବିତା ତାଙ୍କ ହୃଦୟର (ଅବସ୍ଥାକୁ) ପରିପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ସେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ କହିଥିଲେ- **ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କ ନିକଟରେ ଯଦି ସତ୍ୟ ଓ ନିଜ ସତ୍ୟବାଦୀ ହେବାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଓ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ପ୍ରମାଣ ନଥାନ୍ତା ତେବେ ଆପଣଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ହିଁ ଆପଣଙ୍କ ସତ୍ୟବାଦୀ ହେବାର ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ଥିଲା ଯାହାକି ଆପଣଙ୍କ ସତ୍ୟବାଦୀ ହେବାର ପରିପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲା** । ଏମାନେ ଥିଲେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ପ୍ରେମୀ ଯେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ଚେହେରା ଦେଖି ସତ୍ୟକୁ ଚିହ୍ନିଯାଇଥିଲେ ।

ପୁଣି ଇତିହାସ ପୃଷ୍ଠାରେ ଆମକୁ ଦୁଇଜଣ ଛୋଟ ଭାଇଙ୍କ ଖବର ମିଳୁଛି ଯାହାଙ୍କ ସାହସ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଥିଲା । ହଜରତ ମାଜ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ବିନ୍ ରଫାଅତ୍ ଓ ହଜରତ ମଉଜ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ବିନ୍ ରଫାଅତ୍ ଉଭୟେ ବଦର ଯୁଦ୍ଧରେ ସାମିଲ୍ ହେଲେ । ହଜରତ ଅବଦୁର ରହେମାନ୍ ବିନ୍ ଅଓଫ୍ ର.ଅ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି କି ଯେତେବେଳେ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ସେତେବେଳେ ମୁଁ ନିଜ ବାମ ଓ ଡ଼ାହଣ ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଦେଖିଲି, ସେଠାରେ ଅନସାରଙ୍କ ଦୁଇ ଜଣ ଯୁବକ ଛିଡ଼ା ଥିବାର ପାଇଲି । ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ମୋ ହୃଦୟ ବସିଗଲା ମୁଁ ଏହି ଚିନ୍ତାରେ ଥିଲି କି ଏମାନେ ମୋର କି ସୁରକ୍ଷା କରିବେ ସେହି ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ମୋତେ ଧିର ସ୍ୱରରେ ପଚାରିଲା କି ଚଚା ସେହି ଅବୁ ଜହଲ୍ କେଉଁଠାରେ ଅଛି ଯେ ମକ୍କାରେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ଦେଉଥିଲା । ମୁଁ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଛି କି ମୁଁ ତାହାକୁ ହତ୍ୟା କରିବି କିମ୍ବା ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ଶହିଦ୍ ହେବି ସେ କୁହନ୍ତି ମୁଁ ତାହାର ଉତର ଦେଇନଥିଲି କି ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ ଅନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ୱରୁ ସେହିପରି ଧିର ସ୍ୱରରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବାଳକ ଜଣକ ସମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ସାହସ ଦେଖି ଆଚମ୍ବିତ ହେଲି କାରଣ ଅବୁ ଜହଲ୍ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ସରଦାର ଥିଲା ଏବଂ ତାହା ଚର୍ତୁପାର୍ଶ୍ୱରେ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରରେ ସୁସଜ୍ଜିତ ଦକ୍ଷ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଘେରି ରହିଥିଲେ । ମୁଁ ହାତର ଇଶାରାରେ କହିଲି ସେ ଅବୁ ଜହଲ୍ ଅଟେ । ଅବଦୁର୍ ରହେମାନ୍ କୁହନ୍ତି ମୋର ଇଶାରା କରିବା ଥିଲା, ଉଭୟ ଯୁବକ ଚିଲ ଝାମ୍ପିଲା ପରି ଶତ୍ରୁ ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଦୋଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଆଖି ପିଛୁଳାକେ ଅବୁଜହଲ୍ ନିକଟରେ ପହଂଚି ତାହା ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିଦେଲେ । ଅବୁ ଜହଲ୍ ଓ ତାହାର ସାଥିମାନେ ଏହା ଦେଖି ହତବାକ ରହିଗଲେ ଓ ସେମାନେ ଅବୁ ଜହଲ୍‌କୁ ତଳେ ପକାଇଦେଲେ । ଅକରମା ବିନ୍ ଅବୁ ଜହଲ୍ ନିଜ ପିତା ସହିତ ଥିଲା ସେ ନିଜ ପିତାକୁ ତ ରକ୍ଷା କରିପାରିଲା ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ସେ ପଛପଟୁ ମାଜ୍ ଉପରେ ଏଭଳି ଆକ୍ରମଣ କଲା କି ତାହାର ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତ କଟିଯାଇ ନୋହଲି ପଡ଼ିଲା । ମାଜ୍ ଅକରମା ପଛରେ ଗଲେ କିନ୍ତୁ ସେ ଚମ୍ପଟ ମାରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଗଲା । ମାଜଙ୍କ କଟିଯାଇଥିବା ହାତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାରେ ବାଧକ ସାଜୁଥିବାରୁ ସେ ତାହାକୁ ଜୋରରେ ଟାଣି ନିଜ ଶରୀରରୁ ଅଲଗା କରିଦେଲେ ତାପରେ ଲଢିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ତେବେ ସେହି ବାଳକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନିଜ ବିଶ୍ୱାସ ପ୍ରତି ସ୍ୱାଭିମାନ ଥିଲା, ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରେମ ଥିଲା

ଯାହାକି ସେମାନଙ୍କୁ ଏଭଳି ନିର୍ଭୟ କରିଦେଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ଅବୁ ଜହଲ୍ ଯେ ଇସମାଲର ସର୍ବନାସ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ଯେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ଅନେକ ବର୍ଷ ହେଲା କଷ୍ଟ ଦେଇଆସୁଥିଲା ତାହର ଅନ୍ତ ନିଜ ହାତରେ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ସେମାନେ ଆଜିକାଲିର ନାମକୁ ମାତ୍ର ଜିହାଦିଙ୍କ ପରି ନଥିଲେ ଯେ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ରେଡ଼ିକୁଲାଇଜ୍ କରି କହୁଛନ୍ତି କି ଆସ ଇସଲାମ ପାଇଁ ଲଢ ବରଂ ସେମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷ ଥିଲା କି ଯଦି ବର୍ତମାନ ଆମେ ଅଲଗା ରହିବା ସତ୍ୱେ ଶତ୍ରୁ ଆମକୁ ଶାନ୍ତିରେ ରହିନବାକୁ ଦେଉ ନାହିଁ ତେବେ ଆମକୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ବଳିଦାନ ଦେବା ପାଇଁ ଆଗକୁ ବଢିବା ଉଚିତ୍ । **ଯଦ୍ୱାରା ଶାନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବ ନା କି ବିଭ୍ରାଟ ସୃଷ୍ଟି ହେବ** । ଅତଃ ଆଜିକାଲିର ଜେହାଦି ଓ ଇସଲାମର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସମୟରେ ଜେହାଦିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ପ୍ରଭେଦ ରହିଛି । ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସ କୁହନ୍ତି–

ମୁଁ ନିଜ ଜମାଅତରେ ସାହାବାଙ୍କର ଏହି ନମୁନା ଦେଖିବାକୁ ଚାହେଁ କି ସେମାନେ ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଦିଅନ୍ତୁ ଏବଂ କୌଣସି ମାମଲା ସେମାନଙ୍କ ମାର୍ଗରେ ବାଧକ ନସାଜୁ । ସେମାନେ ନିଜ ଧନ ଓ ଜୀବନକୁ ତୁଚ୍ଛ ମଣନ୍ତୁ । ମୁଁ ଦେଖୁଅଛି ଯେ, ଅନେକ ଲୋକଙ୍କ କାର୍ଡ଼ ଆସୁଛି କି ତାଙ୍କର ବାଣିଜ୍ୟ କିମ୍ଵା କାର୍ଯ୍ୟରେ କ୍ଷତି ଘଟିଲା କିମ୍ଵା କୌଣସି ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ଯୋଗୁଁ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ (ମନରେ) ସନ୍ଦେହ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଲା କି ଜଣା ନାହିଁ ଆମେ ମସିହ ମଉଦଙ୍କୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ଭୁଲ ତ କରିବସିନେ । ଆପଣ କୁହନ୍ତି ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ବୁଝିପାରୁଥିବ କି ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଅସଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରୁ କିଭଳି ଦୂରରେ ରହିଛି । ଚିନ୍ତା କର ଏଭଳି ଲୋକ ଓ ସାହାବାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଭଳି ଫରକ୍ ରହିଛି । ସାହାବା ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ପ୍ରୀତିଭାଜନ ଲାଭ କରିବାକୁ ସର୍ବଦା ଚେଷ୍ଟିତ ରହୁଥିଲେ ତେଣିକି ସେହି ମାର୍ଗରେ ଯେଭଳି କଷ୍ଟ ସହ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲେ ସେମାନେ କରୁଥିଲେ । ଯଦି କେହି ଅସୁବିଧା ଓ କଷ୍ଟରେ ପଡ଼ିନଥାନ୍ତେ ଏବଂ (ସେଥିରେ) ସେ ଦିର୍ଘ ସମୟ ପଡ଼ ରୁହେ ତେବେ ସେ ଲୁହ ଝରାଏ ଓ ଚିତ୍କାର କରେ । ସେମାନେ ବୁଝିସାରିଥିଲେ ଯେ, ଏହି ପରୀକ୍ଷାରୁ ଉତିର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ପ୍ରତୀଭାଜନ ଓ ପୁରସ୍କାର ଲାଭ ହେବ ।

ପୁଣି ଆପଣ କୁହନ୍ତି ପବିତ୍ର କୋରାନ ସାହାବାମାନଙ୍କ ପ୍ରଶଂସାରେ ଭରି ରହିଛି, ତାହାକୁ ଖୋଲି ଦେଖନିଅ । ସାହାବାଙ୍କ ଜୀବନ ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କ ସତ୍ୟବାଦୀ ହେବାର ବାସ୍ତବିକ ପ୍ରମାଣ ଥିଲା । ସାହାବା ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ପହଂଚିଥିଲେ ତାହାକୁ ପବିତ୍ର କୋରାନ ଏଭଳି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଅଛି **ମିନ୍‌ହୁମ୍ ମନ୍ କଜା ନହ୍‌ବହୁ ୱ ମିନ୍‌ହୁମ୍ ମଇଁ ୟନ୍ତଯିର୍** ଅର୍ଥାତ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଶହିଦ୍ ହୋଇ ନିଜ ଅସଲ ଲକ୍ଷ ହାସଲ କରିନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଆଉ କେତେକ ଏହି ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ଅଛନ୍ତି କି ଶହିଦ୍ ହେବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ କରିବେ । ସାହାବା ସଂସାର (ପ୍ରତି) ଢଳିପଡ଼ି ନଥିଲେ କି ଆମେ ଦିର୍ଘଜୀବି ହେଉ ଏବଂ ଆମର ଏଭଳି ଧନସମ୍ପତି, ଚିନ୍ତାଶୂନ୍ୟତା ଓ ସମସ୍ତ ବିଳାସ ବେଶନର ସାମଗ୍ରୀ ରହିଥାଉ । ଆପଣ କୁହନ୍ତି ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ସାହାବାଙ୍କ ଏହି ନମୁନା ଦେଖିଥାଏ ସେତେବେଳେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ଉତମ ପବିତ୍ରର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସ୍ତରର ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ କି କିଭଳି ଆପଣ ସେମାନଙ୍କ କାୟା ପାଲଟି ଦେଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଆଧାତ୍ମିକ କରିଦେଲେ । **ଅଲ୍ଲାଃହୁମ୍ମା ସଲେଆଲା ମହମ୍ମଦିଉଁ ୱ ଆଲା ଅଲେ ମହମ୍ମଦିଉଁ ୱ ବାରିକ ୱ ସଲିମ୍** ।

ହଜୁର ଆ.ସ କୁହନ୍ତି– **ବର୍ତମାନ ଆମର କର୍ତବ୍ୟ କି ଆମେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ପ୍ରଶନ୍ନତା ଲାଭ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଏବଂ ତାହାକୁ ନିଜର ଅସଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମଣିବା** । ଆମର ସମସ୍ତ ଚେଷ୍ଟା, ଶକ୍ତି ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ପ୍ରୀତିଭାଜନ ଲାଭ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହେବା ଉଚିତ୍ ତେଣିକି ସେଥିପାଇଁ ଯେଭଳି ଅସୁବିଧା ଓ କଷ୍ଟ ସହ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡୁ ନା କାହିଁକି । ଏହି ପ୍ରତୀଭାଜନ ସଂସାର ଓ ତାହାର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଆନନ୍ଦ ଉଲ୍ଲାସଠାରୁ ବହୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଅଟେ । ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ଆମକୁ ଏହି କର୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ।

ଖୁତବାର ଶେଷରେ ହଜୁର ଅନୱର ଅ.ବ ଶ୍ରୀମାନ ଅଲହାଜ୍ ଇସମାଇଲ୍ ବି କେ ଆତ୍ତୁ ସାହେବଙ୍କର ଉତମ ଚରିତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନା କଲେ ଏବଂ ନମାଜ ଜୁମା ଅନ୍ତେ ତାଙ୍କର ଜନାଯାଃ ଗାଏବ ପାଠ କଲେ ।